Βαρβαρότητα την ώρα του πόνου

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 17 Ιανουαρίου, 2006

"*Τις ώρες της πίκρας, τότε που ο πόνος δεν αφήνει περιθώρια στη σκέψη, μπορεί η καναλική βαρβαρότητα να περνάει απαρατήρητη. Είναι όμως εκεί, αφόρητη...*"

Με τον ίδιο τρόπο που κλαίμε για πανομοιότυπες αλλεπάλληλες τραγωδίες στους δρόμους της χώρας, καταναλώνουμε και πανομοιότυπη θανατολαγνική τηλεόραση, που μάχεται για τηλεθέαση.

Τις ώρες της πίκρας, τότε που ο πόνος δεν αφήνει περιθώρια στη σκέψη, μπορεί η καναλική βαρβαρότητα να περνάει απαρατήρητη. Είναι όμως εκεί, αφόρητη. Τα έκτακτα δελτία που πληροφόρησαν τον κόσμο για το τραγικό δυστύχημα στα Καμένα Βούρλα, στην αρχή βιαστικά με πληροφορίες ελλιπείς, να προλάβουν, μη βγει ο ανταγωνιστής, συνέχισαν λίγο αργότερα μεταδίδοντας ένα ένα τα στοιχεία, με το σταγονόμετρο, και το χειρότερο «διανθίζοντας» τις σκληρές στιγμές με πλάνα αρχείου.

Για να μη λείψει από το βλέμμα του τηλεθεατή η εικόνα της τραγωδίας, η εικόνα του τρόμου και του θανάτου. «Πλάνα αρχείου» φιγουράριζε η ειδοποίηση στην οθόνη του Mega, του Alpha, του Αντ1, του Star και βλέπαμε αναποδογυρισμένα λεωφορεία, τσαλακωμένες λαμαρίνες, διαλυμένα αυτοκίνητα, σκόρπια αντικείμενα στον δρόμο, μακάβριους μάρτυρες περασμένων τραγωδιών, μάρτυρες ζωών που χάθηκαν, γύρευε ποιων, αλλά ο κυνισμός του τηλεοπτικού θεάματος δεν ενδιαφέρεται γι' αυτές τις λεπτομέρειες, για τον σεβασμό σ' εκείνους τους νεκρούς και σε όσους τους κλαίνε χωρίς να ξεχνούν ακόμη.

Η ανάσα κόπηκε, όταν βιαστικά βγήκε ο ρεπόρτερ στον Alpha για να μεταδώσει την πληροφορία συγκεχυμένη: «Έγινε τραγικό δυστύχημα, δεν ξέρουμε ακόμη λεπτομέρειες, αναποδογύρισε λεωφορείο με παιδιά στα Καμένα Βούρλα, οι πληροφορίες λένε πως υπάρχουν πολύ σοβαρά τραυματισμένοι». Μα πώς ανακοινώνεται η είδηση σαν να δίνεται μάχη τρόμου, ποιος θα τρομάξει πρώτος το τηλεοπτικό κοινό; Σε ημέρες μάλιστα που πολλά σχολεία ταξιδεύουν για να παρακολουθήσουν μαθητές τους Παραολυμπιακούς.
Πέρασαν αρκετά λεπτά μέχρι δεύτερο και μετά τρίτο έκτακτο δελτίο και στα υπόλοιπα κανάλια να δώσουν στοιχεία για το λεωφορείο, από πού προερχόταν και πού πήγαινε, για το πώς έγινε το δυστύχημα. Και κατόπιν άρχισε η οπτικοποίηση του

δράματος, με ό,τι βρισκόταν στα συρτάρια.

Τα κανάλια του ανταγωνισμού Mega, Alpha, Ant1, Star προβάλλουν ακατάπαυστα εικόνες από δυστυχήματα. Εικόνες στοιχειωμένες από παλιές τραγωδίες. Εικόνες που κρύβουν άλλες ιστορίες πόνου. Αλλά ουδείς δίνει σημασία. Πρέπει να δει το φιλοθεάμον κοινό ένα δυστύχημα. Οποιοδήποτε. Και χρειάζεται να μείνει «ζεστό» για τις αληθινές εικόνες που θα ακολουθήσουν, να τις αναζητήσει, να τις περιμένει.

Τέτοιες τραγικές στιγμές, οι κανόνες σεβασμού του πόνου αλλά και της ψυχικής ισορροπίας του τηλεθεατή, μοιάζουν «ψιλά γράμματα» σε ένα άγραφο συμβόλαιο με την τηλεθέαση. Τα παραβλέπουν χωρίς δεύτερη σκέψη οι μονομάχοι του ανταγωνισμού. Εδώ το στοίχημα είναι ποιος θα είναι πρώτος στην αναγγελία θανάτου, ποιος θα τον δείξει πιο άγριο και παραστατικό. Αναφερόμαστε βέβαια σε μια παγιωμένη τακτική της τηλεόρασης των εντυπώσεων. Ουδείς επαγγελματίας της τηλεόρασης, εμβαπτισμένος στις φουρτούνες του τηλεοπτικού ανταγωνισμού, διανοείται να υστερήσει έναντι των αντιπάλων του σε τρόμο.
Μόνον η κρατική τηλεόραση, που μετέδωσε κατά τη διάρκεια της εκπομπής «Άλλη διάσταση» (ΝΕΤ) την είδηση, απέφυγε τα πλάνα αρχείου. Περίμενε μέχρι να έχει εικόνες από τον τόπο του δυστυχήματος.

Μήπως όλο αυτό το θέαμα της φρίκης μάς κάνει πιο ευαίσθητους, μήπως ο τρόμος προφυλάσσει από παρόμοια δυστυχήματα; Αντιθέτως, το μόνο που επιτυγχάνεται, είναι ο εθισμός. Εθιζόμαστε στη βαρβαρότητα, στον κυνισμό. Όλα τα δυστυχήματα ίδια είναι, οπότε γιατί να μη χρησιμοποιούμε εικόνες από όλα; Μήπως είμαστε πολύ κοντά στο να πούμε ότι και όλοι οι νεκροί το ίδιο είναι, γιατί να μη χρησιμοποιήσουμε και νεκρούς αρχείου;

Πόσο αξίζει ο σεβασμός στη ζωή;

Τα αίτια ίδια σε κάθε δυστύχημα - το σχόλιο του Πάνου Σόμπολου ότι στη μακρόχρονη καριέρα του έχει πάει πάμπολλες φορές στο ίδιο σημείο για να καλύψει παρόμοιο δυστύχημα τα λέει όλα - η συγκίνηση ίδια, οι καταγγελίες με την ίδια ένταση, η τηλεόραση σε εγρήγορση, αποκαλύπτει χωρίς να παραβλέπει τη θανατολαγνεία, χωρίς να φείδεται τραγικών λεπτομερειών και ρεπορτάζ που αναζητούν σταγόνα σταγόνα το αίμα, όλα κάθε φορά πανομοιότυπα. Το Mega φροντίζει να έχει ηλεκτρονικά τετραγωνάκια στα πρόσωπα των μαθητών που έχουν διασωθεί. Ευτυχώς.
Εξακολουθούμε να αναζητούμε τα αυτονόητα, στο θέαμα, στη συμπεριφορά της Πολιτείας, παντού. Είναι επόμενο, όταν ο σεβασμός στην ανθρώπινη ζωή ή και στο τέλος της έρχεται σε δεύτερη μοίρα μετά την τηλεθέαση, μετά τα πολιτικά οφέλη, μετά το επιχειρηματικό κέρδος, μετά την ικανοποίηση του εγωισμού στην άσφαλτο να επαναλαμβάνονται αμείωτα παρόμοια δράματα.

(Πηγή: "Τα Νέα" 28-9-2004)